

Mediekonvertering

Fra prosjekt til linjeoppgave
Praktiske erfaringer fra 2018-2019

Stian Norli
fagdirektør, Arkivverket

R

Her

Debatt: Arkiv Riksarkiv

PLUSS INNHOLD

Konverte

HIFO er bekymret for at d
av arkivmateriale vil føre t
nasjonens hukommelse f

DESTRUERES? FRA HVILKEN PERIODE ER
ARTIKKELFORFATTEREN. HER FRA HYLLE

DEBATT: Digitalisering av ri

Hvor mye av a kan kastes?

Tidligere riksarkivarer sterkt kritisk ti
riksarkivene.

ARKIV: Dokumenter fra fler hundreår med norsk offentlighet er
Shutterstock / NTB scanpix

MENINGER: 6. APRIL 2017 KL. 6:00

Digitalt er ikke alltid genialt

Omstillingen i Arkivverket bekymrer mange brukere.

RIKSARKIVET: Forskere vil gjerne ha anledning til å se originaldokumentene, «the real thing». Foto: NTB Scanpix

KOMMENTAR 29. MARS 2017 KL. 6:00

Av Gudleiv Forr

Arkivverket skal spare penger. Riksarkivar Inga Bolstad vil ha ned
husleiene, og da må arkivene enten få mindre plass eller nedlegges og
materiale digitaliseres. Slektsgranskere og historikere skal nyttiggjøre
seg arkivmateriale på sine egne PC-er. Av erfaring vet jeg at det er

Mediekonvertering en ønsket retning

- › Ønsket fra deler av forvaltningen (søknader fra 2012))
 - › Kartverket
 - › Forsvarsbygg
 - › Vegvesenet
 - › IMDI.....++
- › Ny forskrift fra 2018 *Konvertering for digital bevaring*
- › Støtte fra departementet
- › Ønsket retning fra Arkivverkets side
- › NOU foreslår digital avlevering av papirarkiv
- › Forvaltningen må forberede seg på å levere en større del av sine papirarkiv digitalt

§ 29. *Mediekonvertering*

(1) Lagringsmedier og -formater skal være holdbare og muliggjøre bruk av dokumentasjonen.

(2) Arkiver fra 1950 eller tidligere skal bevares på sitt opprinnelige medium.

(3) Arkiver fra 1951 eller senere på ikke-digitale lagringsmedier kan konverteres til digitale lagringsmedier og det ikke-digitale mediet destrueres. Dette gjelder ikke dersom dokumentasjonen blir mindre tilgjengelig eller originalen har sær-

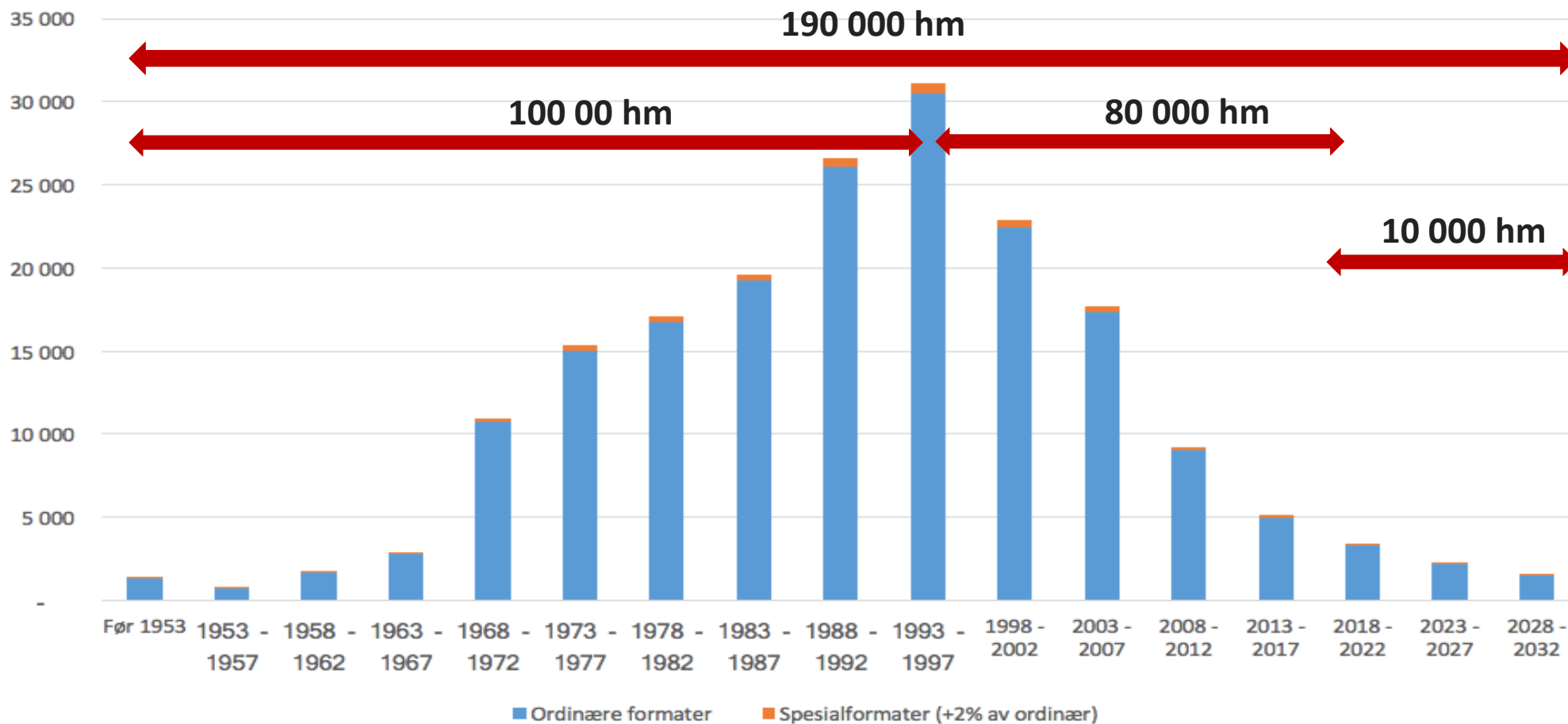
§ 30. *Overføring til langtidsbevaring hos Nasjonalarkivet*

(1) Statlige arkiver skal overføres på digitale formater til Nasjonalarkivet. Nasjonalarkivet kan i særskilte tilfeller gjøre unntak.

(2) Ved overføring av statlige arkiver overtar Nasjonalarkivet råderetten.

190.000 hm (++) med papirarkiver i statsforvaltningen

Prognose: papirskapt arkiv forvaltningen

Behov for magasinkapasitet: 158 000 hm utover ledig og vedtatt kapasitet i Nasjonalbiblioteket

	Effektiv hm-kapasitet
Magasinkapasitet i eksisterende magasiner	22 569
Vedtatt kapasitet sentraldepot Nasjonalbiblioteket Mo i Rana	51 940
Total ledig kapasitet	74 509
Tilvekst forvaltningen	189 671
Tilvekst privatarkiv (18 % av total andel)	42 562
Sum tilvekst	232 233
Arkiv uten magasinplass	-157 724
Gap - Arkiv uten magasinplass (avrundet oppover)	-158 000

Prosjekt Mottak og digitalisering (MOD) 2017-2018

Alternative løsninger som har blitt analysert

- › Bevaring på papir
 - › Ute hos arkivskapere (nullalternativet)
 - › Flere sentraldepot
 - › Distribuerte fjerndepot
- › Mediekonvertering
 - › Tradisjonell prosess i fabrikk
 - › Ny prosess i fabrikk
 - › Ny prosess ute hos arkivskapere
- › Strengere bevaringsvurdering
 - › Så streng BK-vurdering at vi ikke trenger mer depot
- › Frigjøring av magasinkapasitet i Arkivverket
- › Kombinasjonskonsepter

Vi har benyttet forskrevet metodikk og har basert oss på et solid datagrunnlag

Element	Kilde og forutsetninger	Element	Kilde og forutsetninger
Utredning	Utredningsinstruksen med DFØs veileder	Mediekonvertering – ny prosess ekstern aktør	Tilbud og kalkyler fra Helseklage for 650 hm (5 528 kr/hm)
Samfunnsøkonomisk analyse	DFØ's veileder for samfunnsøkonomisk analyse – kostnads-virkningsanalyse 75 år og avlevering etter 25 år	Makulering, mellomlager transport v/mediekonvertering	Tilbud og kalkyler fra Helseklage for 650 hm (465 kr/hm)
Generelle beregningsforutsetninger	Finansdepartementets rundskriv R109/14	Indeksring og publisering	Erfaringstall fra Arkivverket (hhv. 590 og 880 kr/hm)
Leie – sentraldepot	Basert på avtale med Statsbygg for Mo i Rana og erfaringer med FDV kostnader (242 kr/hm/år)	Avlevering av digitalt materiale	Basert på alkyler fra MAVOD og AV erfaringstall for arkivstørrelse (200 kr/hm)
Leie – distribuerte depoter	Basert på IKAVA's kostnader for fjerndepot i Sørlandsparken (130 kr/hm/år)	Saksbehandling på papir og digitalt	Basert på Arkivverkets erfaringstall på (hhv. 90 og 30 kr/hm/år)
Magasinkostnad hos arkivskapere	Basert på kalkyle fra Helseklage for 650 hm og egne resonnementer (600 kr/hm/år for ordnet og 1000 kr/hm/år for uordnet)	Pakking og transport til sentraldepot	Basert på pakking og forsendelse av 1500 hm til Mo i Rana høsten 2017 (388 kr/hm)
Digital lagring (Preservation)	Basert på kalkyler fra Nasjonalbiblioteket og filstørrelse på digitalisert bilder(4,5 kr/hm/år)	Transport fra arkivskaper til AV's depoter	Basert på arkivskapernes erfaringstall og tilbud fra flyttebyrå (100 kr/hm)
Ordningskostnader	Kalkyler fra eksterne og AV (7 738 kr/hm i snitt)	Magasinstyring	Basert på erfaringstall i Arkivverket og KS1 rapporten (14 kr/hm/år)
Mediekonvertering – fabrikk	Basert på NB's kalkyler Arkivverkets erfaringer med digitalisering (10 981 kr/hm)	Arkivbegrensning og utvalgskassasjon i AV	Basert på kalkyler internt i Arkivverket (hhv 165 og 110 kr/hm)
		Makulering ved arkivbegrensning og kassasjon	Tilbud og kalkyler fra Helseklage for 650 hm (243 kr/hm)

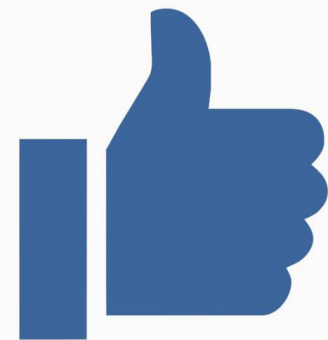
Hovedfunn

- › Strengere bevaringspolitikk kan gi store besparelser
 - › **Fra 60% til 40%**
- › Kostnader for digital konvertering og oppbevaring er lavere enn analog avlevering og oppbevaring
 - › **250 kr per hm for papir**
 - › **4,5 kr per «digitale hm»**
- › Kombinert ordning og mediekonvertering hos arkivskapere av kommersielle aktører ser ut til å være den gunstigste måte å gjennomføre mediekonvertering på
 - › **Skanning per hm 6.000 - 8.000 per hm**

Anbefaling: Kombinasjonsalternativet

- › > 1 Milliard sider digitalisert
 - › Betydelig økning av digitalisert materiale
 - › Betydelig økt digital tilgang for brukerne
- › Mer effektiv saksbehandling
- › Innføre strengere BK sammen med arkivskaperne
- › Digitalisering ute i forvaltningen utført av kommersielle aktører gir større fleksibilitet, mindre risiko og sterke incitament for forbedring v/konkurransetsetting
- › Løsningen gir den beste samfunnsøkonomiske lønnsomheten totalt sett

Slik har vi tatt anbefalingen fra MOD ut i live 2018-2019

- › Testet ut hypotesene ved å finne egnede piloter/kandidater i forvaltningen
 - › Analyse av forvaltningen
- › Kriterier:
 - › Store papirvolum
 - › Potensiale til å foreta strengere bevaringsvurderinger
 - › Ønske seg digitaliseringsløsninger
- › Konsentrert oss om store og landsdekkende aktører med stort volum og som er «villige»
 - › UDI, Toll, Fylkesmennene, NAV, Domstolene, Kirken
- › Eller symboltunge
 - › Statsministerens kontor, Arkivverket

Tolletaten

- › Tolldirektoratet skal i nye lokaler uten plass til papirarkiv
 - › Hadde svært «konservative» og «uforståelige» bevaringsbestemmelser
 - › Dialog med Arkivverket har siden 1990 tallet vært preget av mange «skrivebordsvedtak» og misforståelser fra begge sider av bordet
 - › Etablert en oppfatning om at Arkivverket vil ha alt!
 - › Toll er selv motivert til å kaste mye og digitalisere
 - › Tolldirektoratet påtar seg arkivansvar for regionene og vil se til at disse også digitaliserer sine papirarkiv
- › Svært stor effekt med svært få virkemidler
 - › Spisset bevaringsbestemmelser
 - › Mye kan kasseres etter nye regler
 - › Det som blir igjen vil Toll digitalisere selv

**TOLL
CUSTOMS**

NAV - den største «papiretaten» i forvaltningen

> «Broket historikk»

- > Svært mange lokale NAV-henvendelser
- > Liten vilje til å lære av hverandre
- > Direktoratet så ikke behov for å påta seg ansvar for region-/lokalledet

> Regionreform. Sammenslåinger

- > Det blir færre og større enheter uten lokaler til papir
- > NAV sentralt ønsker å samordne og koordinere arkivinitiativ må

> ~~40.000~~ ~~85.000~~ 110.000 hm!!

- > Arkiv med langvarige rettigheter som ikke kan avleveres til oss på mange 10-år
- > Vi bistår med strengere bevaringsvurderinger og veiledning for digitalisering
- > Digitalisering gjøres dels i egen regi og dels eksternt

Våre viktigste erfaringer fra prosjektet

- › Nye samarbeidsformer med forvaltningen gir uventet stor effekt!!
 - › Fra tilfeldig til planmessig oppfølging av forvaltningen
 - › Tørre å prioritere. Velge bort noen
 - › Utnytte virksomheter med «arkivmoment»
- › Fra «skrivebordsarbeid» til «ut i felt»
 - › Innføring av «team» som arbeidsform
- › Være tilstede i forvaltningen, ha en praktisk tilnærming, sette sammen kompetanse på tvers av seksjoner/avdelinger
- › Gjøre tilpasninger til hver enkelt etats behov
 - › Strengere bevaringsvurdering
 - › Foreslå digitaliseringstiltak
 - › Avklare hva som må leveres på papir
 - › Særskilt historisk verdi
 - › Danner grunnlag for et styrt avleveringsløp
- › Vi strekker oss lenger i «bytte» mot forpliktende samarbeid

Fra prosjekt til linje

- › Metodikken i prosjektet har nå blitt en linjeoppgave og foretrukken samarbeidsform med forvaltningen
- › Våre arbeidsmetoder er mer tilpasset dagens virkelighet
- › Arkivverket fremstår som «*nytt, fresht og fremoverlent*»(sitat arkivleder i piloten)
- › Store og effektfulle resultater

	Fra	Til
NAV	110.000	3.000
UDI	20.000	450
Toll	8.000	100
AV	100	10
SMK	65	10
	138.165 hm	3.570 hm

Noen andre vi har startet opp med i høst

> Utenriksdepartementet

- > «Ta Norge hjem!»
- > Strengere og mer formålstjenlige bevaringsbestemmelser
- > Identifisere materiale som er særlig egnet for mediekonvertering

> Kulturdepartementet

- > Mediekonvertering
- > Sakarkiv med journal
- > Arkiv uten journal

> Kunnskapsdepartementet

- > Etablere en fulldigital versjon for en arkivperiode hvor innholdet både er på papir og finnes digitalt

Arkivverket ønsker å signalisere!

- Vi vil oppmuntre og veilede til mediekonvertering i statsforvaltningen
- Vi vil bistå med å identifisere hvilke arkiv som er særlig egnet for mediekonvertering og hvilke som må leveres på papir
- Spør oss før dere setter i gang med tradisjonelle ordningsprosjekter
- Mediekonvertering vil i mange tilfeller føre til arkivverket overtar råderetten på et tidligere tidspunkt (<25 år)

NOREG

STATSMINISTERENS
KONTOR

NORGE

STATSMINISTERENS
KONTOR

Mediekonvertering

Avdelingsdirektør Øyvind Holt

Norsk Arkivråd, 16. oktober 2019

Stats- ministeren

når vitner o.l. får opplysninger undergitt taushetsplikt i forbindelse med at de uttaler seg til organet. Overtreding av taushetsplikt etter dette ledd kan straffes etter straffelovens § 121, dersom vedkommende er gjort merksam på at overtreding kan få slik følge.

6. Rikstrygdeverket bestemmer ut fra hensyn til forsvarlig saksbehandling hvordan dokumentene skal gjøres tilgjengelige for den trygdede. Det skal så langt råd er, på anmodning fra en trygdet, gis avskrift eller utskrift av dokumentet. Advokat som opptrer som fullmektig for en trygdet, skal få utlånt dokumentene når ikke særlige grunner taler mot det. Dersom saksdokumentene ikke blir tilbakelevert trygdeorganet i rett tid, kan forvaltningsorganet kreve namsmannens hjelp til tilbakelevering i samsvar med reglene i tvangsføllebyrdingslovens §§ 235 og 236.

Når praktiske hensyn taler for det, kan Rikstrygdeverket bestemme at dokumentene i bestemte grupper av saker først skal gjøres kjent for den trygdede etter at vedtak er truffet.

9. Lov 15 desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten § 17 skal lyde:

1. En part har rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter for så vidt ikke annet følger av bestemmelsene i denne paragraf. Dette gjelder også etter at det er truffet vedtak i saken.

2. En part har ikke rett til å gjøre seg kjent med dokument som Trygderetten har utarbeidet for sin interne saksforberedelse eller som i forhold til ankemotparten ville ha vært unntatt fra partsinnsynsrett etter folketrygdlovens § 14-10 nr. 2 eller forvaltningslovens § 18 annet ledd.

Selv om dokumentet er unntatt etter reglene i annet ledd, har parten rett til å gjøre seg kjent med de deler av det som inneholder opplysninger om tidligere praksis og lovanvendelse, eller faktiske opplysninger eller sammendrag eller annen bearbeidelse av faktum. Dette gjelder likevel ikke faktiske opplysninger uten betydning for avgjørel-

Eil Aarvick
president i Lagtinget.

Frank Myrskog
sekretær i Lagtinget.

sen og heller ikke når opplysningen eller bearbeidelsen finnes i et annet dokument som parten har adgang til.

3. Med mindre det er av vesentlig betydning for parten har han heller ikke krav på å få gjøre seg kjent med de opplysninger i et dokument som gjelder en annen persons helseforhold eller andre forhold som av særlige grunner ikke bør meddeles videre.

4. Selv om parten i medhold av bestemmelsene i denne paragraf har rett til å gjøre seg kjent med et dokument inneholder noe som det av hensyn til hans helse eller hans forhold til personer som står ham nær, må anses utlånbar for han får gjøre seg kjent til. Dokument som parten ikke får gjøre seg kjent med etter reglene her, skal på anmodning gjøres kjent for en representant for parten når ikke særlige grunner taler mot det.

5. Blir en part gjort kjent med opplysning som nevnt foran i nr. 3 eller en representant for en trygdet gjort kjent med opplysning som nevnt i nr. 3 eller 4, kan han bare bruke opplysningen i den utstrekning det trengs for at han på forsvarlig måte kan ivareta skal gjøre ham merksam på dette. Trygderetten skal pålegge taushetsplikt. Likeledes kan Trygderetten pålegge taushetsplikt når vitner o.l. får opplysninger undergitt taushetsplikt i forbindelse med at de uttaler seg til organet. Overtreding av taushetsplikt etter dette ledd kan straffes etter straffelovens § 121, dersom vedkommende er gjort merksam på at overtreding kan få

slik følge.

6. Antas en part ikke å være kjent med faktisk opplysning som kan få betydning ved avgjørelsen og som det antas å være av betydning at han gjøres kjent med, skal Trygderetten sørge for at han blir gjort kjent med den. Går opplysningen den ankende part imot, skal han i alle tilfelle underrettes.

7. Rettens formann bestemmer hvordan saksdokumenter skal gjøres tilgjengelig for partene, og kan gi avskrift eller utdrag av et dokument.

Oslo, den 6. mai 1977

Ter Bortan
president i Odelstinget.

John A. Jakobsen
sekretær i Odelstinget.

Ti har
antar og bekrefter samme som lov, unntatt
Gitt på Oslo slott 3. juni 1977.

Blax

Wardli

4. h. situeret og. v. l.

Hemmelige statsrådprotokoller

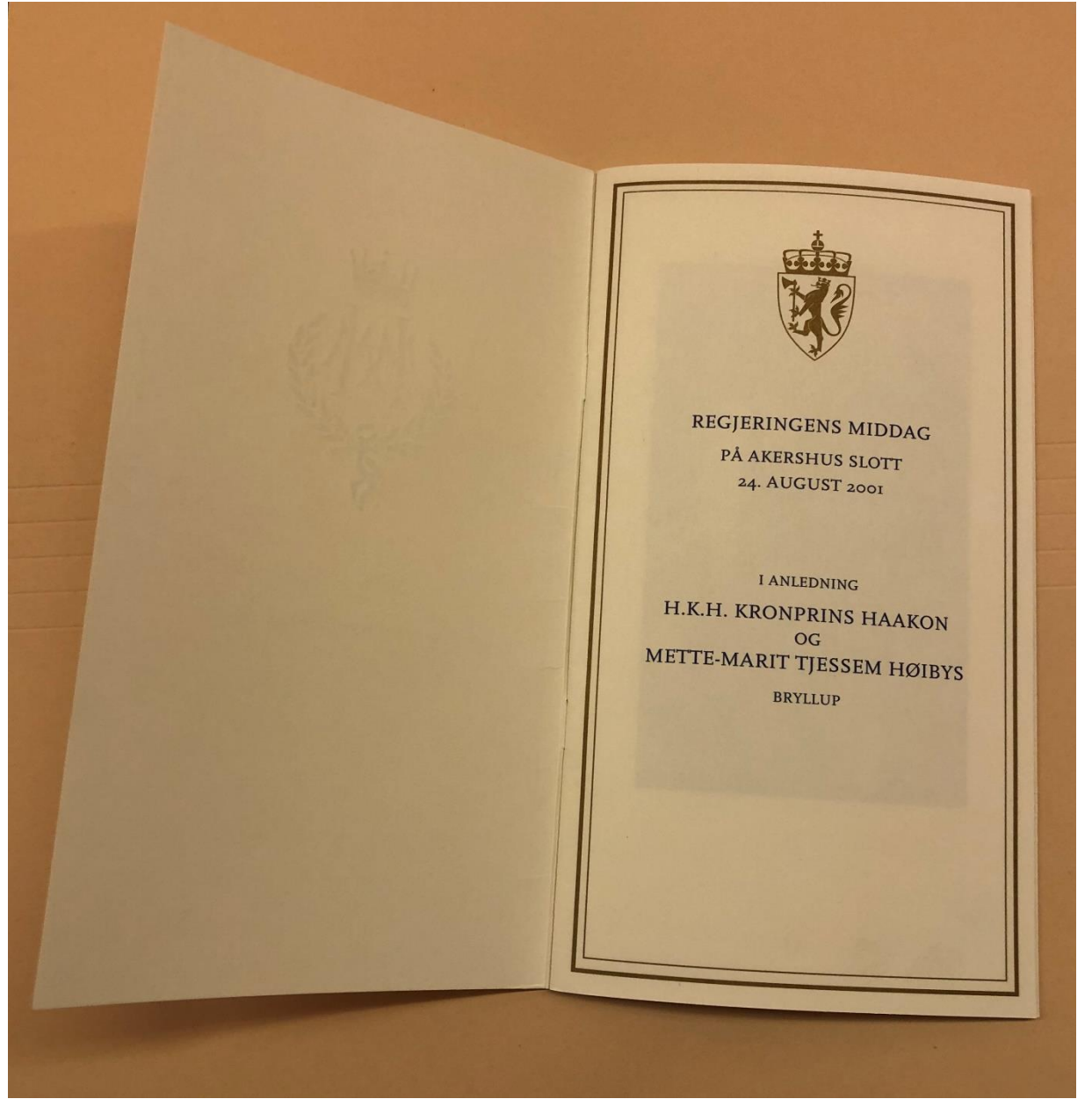
for tiden

31. januar 1941 - 25. mai 1945.

NOREG

STATSMINISTERENS
KONTOR

NORGE

STATSMINISTERENS
KONTOR